

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Białymstoku**

Białystok, dnia 18 listopada 2009 r.

**Zarząd
Gminnej Spółki Wodnej „Szeszupe”
w Puńsku**

LBI- 410-009-16/2009
P/09/122

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 3 pkt 4 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r.¹, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku skontrolowała w Gminnej Spółce Wodnej „Szeszupe” w Puńsku („Spółce”) stan utrzymania urządzeń melioracji wodnych szczegółowych w latach 2007-2009 (I półrocze).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawiono w protokóle podpisanym 27 października 2009 r., Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ustawy o NIK, przekazuje niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia wykorzystanie w latach 2007-2008 dotacji z budżetu państwa na utrzymanie urządzeń melioracji wodnych szczegółowych („u.m.sz.”), natomiast negatywnie stan utrzymania tych urządzeń.

1. Stan utrzymania przez Spółkę u.m.sz. odbiegał od dobrych praktyk w tym zakresie, zalecających coroczną konserwację gruntowną na 1/3 rowów melioracyjnych i bieżącą na całej ich długości oraz oczyszczanie wszystkich studzienek drenarskich, przepustów i urządzeń piętrzących. W latach 2007-2009 (I półrocze) konserwacją gruntowną objęte było łącznie 178,7 km rowów (50,1 % ich długości) i tylko przy odmulaniu oczyszczano z krzewów i drzew skarpy rowów (po jednej stronie na ok. 80 % ich długości), co na 14,4 % km rowów (3,63 km z 25,14 km) poddanych oględzinom NIK, skutkowało przyspieszoną dekapitalizacją przejawiającą się ich zamuleniem, zakrzaczeniami lub zadrzewieniami, ograniczającymi przepustowość, jak i niszczącymi konstrukcję rowów.

¹ o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.), zwanej dalej „ustawą o NIK”

Z 7 studzienek drenarskich 5 było niedrożnych, 1 nie miała pokrywy, a na 1 pokrywa była uszkodzona, z 7 przepustów 1 był niedrożny i 1 nie można było zlokalizować ze względu na chwasty i krzewy, zniszczony był 1 z 2 - poddanych oględzinom - wylotów drenarskich. Przyczyny takiego stanu u.m.sz., to:

- wiek u.m.sz, które zostały wybudowane w latach pięćdziesiątych i na początku lat osiemdziesiątych ubiegłego stulecia) i na których odnotowano w 2007 roku 79, w 2008 roku 99 i w I połowie 2009 roku 83 awarie drenarskie. Spółka (wg stanu na 30 czerwca 2009 r.) obejmowała swoją działalnością 2.601 ha zmeliorowanych użytków rolnych, w tym 1.669 ha zdrenowanych (z 346 studzienkami drenarskimi) i 932 ha odwodnionych rowami, z ogółu 2.976,36 ha zmeliorowanych użytków rolnych na terenie Gminy Puńsk,
 - nie dokonywanie przeglądów oraz kontroli stanu technicznego u.m.sz. Zgodnie § 24 ust. 1 statutu Spółki², Komisja Rewizyjna Spółki była zobowiązana do kontroli stanu urządzeń co najmniej raz w roku,
 - gromadzenie środków ze składek członkowskich na zakupioną w 2008 roku (za 269,8 tys. zł) koparko-odmularkę,
 - składka członkowska (35 zł/ha w 2007 roku i 55 zł/ha w latach 2008-2009) zapewniająca finansowanie tylko najpilniejszych potrzeb. Wykonywanie zabiegów w zakresie i z częstotliwością wynikającą z dobrych praktyk byłoby możliwe przy składce 105 zł/ha w 2007 roku, 120 zł/ha w 2008 roku i 130 zł/ha w 2009 roku,
 - zaległości w opłacaniu składek członkowskich, których ściągальność wyniosła 72,7% w 2007 roku i 91,5% w 2008 roku (zaległości z tego tytułu wzrosły z 40.922 zł na koniec 2007 r. do 125.314 zł na koniec czerwca 2009 r.). Od 2008 roku Spółka nie kierowała tytułów wykonawczych do egzekucji (w związku ze stanowiskiem Ministerstwa Finansów z 6 lutego 2008 r., że jej podjęcie musi być poprzedzone uzyskaniem stosownych orzeczeń sądu), a w wyniku 12 pozwów udało się Spółce wyegzekwować 10.283 zł (82,2%) z 12.505 zł należności objętych tymi pozwami.
2. W okresie objętym kontrolą przychody Spółki ze składek członkowskich wyniosły 277,9 tys. zł, co stanowiło 45% jej przychodów ogółem (617,1 tys. zł), ze sprzedaży usług 115,3 tys. zł, z kredytu bankowego na zakup koparko-odmularki 160,0 tys. zł i z dotacji z budżetu Wojewody Podlaskiego 31,9 tys. zł (25.701 zł w 2007 roku i 6.188 zł w 2008 roku). Środki dotacji w całości wykorzystano na konserwację u.m.sz., przestrzegając obowiązujących procedur przy ich pozyskiwaniu i rozliczaniu.

² zatwierdzonego 7 lutego 1996 r. jeszcze przez Wójta Gminy Puńsk, zwanego dalej „Statutem”

Błędy niemające wpływu na wysokość dotacji i jej właściwe wykorzystanie wystąpiły w 3 z 4 przekazanych Wojewodzie półrocznych informacji, dotyczących planu i realizacji dochodów oraz kosztów prac na bieżące utrzymanie wód i u.m.sz.

3. W pracy Spółki wystąpiły przypadki naruszeń ustawy z dnia 18 lipca 2001 r.³ oraz Statutu, bowiem:
 - Spółka do czasu zakończenia kontroli działała na podstawie statutu zatwierdzonego 7 lutego 1996 r. jeszcze przez Wójta Gminy Puńsk i wpisu z 1984 roku (ze zmianami) do księgi wodnej województwa suwalskiego. Statut nie został dostosowany do przepisów Prawa wodnego, m.in. w zakresie: czasu trwania Spółki, zasad udzielania pełnomocnictw do jej reprezentowania, zasad rozdysponowania mienia po jej likwidacji lub rozwiązaniu, zatwierdzania przez Walne Zgromadzenie Delegatów („WZD”) rocznych sprawozdań Komisji Rewizyjnej. Podczas niniejszej kontroli Zarząd Spółki opracował projekt nowego statutu, którego dotychczas nie przedłożył do uchwalenia WZD,
 - od wejścia w życie Prawa wodnego, mimo wymogów art. 167 ust. 2 pkt. 2 i ust. 3, nie zgłoszono do katastru wodnego dwukrotnych zmian składu Zarządu. Zarząd Spółki liczył 5, a Komisja Rewizyjna 3 osoby, chociaż według § 20 ust. 2 i § 23 ust. 2 Statutu, organy te miały być dwuosobowe,
 - pracownicy Urzędu Gminy w Puńsku prowadzili sprawy merytoryczne Spółki oraz jej ewidencję księgową i podpisywali umowy lub wystawiali rachunki bez upoważnień lub pełnomocnictw Zarządu Spółki, co było niezgodne z § 22 ust. 3 Statutu Spółki, który stanowił, że *„oświadczenia woli w zakresie praw i obowiązków majątkowych spółki oraz dokumenty finansowe podpisują Przewodniczący lub jego Zastępca albo dwie osoby upoważnione przez Zarząd (pełnomocnicy)”*,
 - Zarząd Spółki nie przedłożył Staroście Powiatu Sejneńskiego 1 z 3 - podjętych w okresie objętym kontrolą - uchwał WZD (uchwały z 15 stycznia 2008 r.), co naruszało przepisy art. 179 ust. 1 Prawa wodnego, zobowiązujące do przedkładania uchwał staroście w terminie 7 dni od ich podjęcia,
 - nieaktualny był wykaz członków Spółki, w zakresie danych o własności gruntów 12 ze 139 przeanalizowanych pod tym kątem przez NIK (z 588 ogółem) osób fizycznych. Wykaz członków spółki, zgodnie z art. 166 ust. 2 Prawa wodnego, podlega dołączeniu do jej statutu.

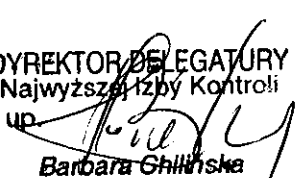
³ Prawo wodne (Dz. U. z 2005 r. Nr 239, poz. 2019 ze zm.), dalej zwanej „Prawem wodnym”

Przedstawiając powyższą ocenę i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Podjęcie wspólnie z członkami Spółki działań w kierunku poprawy stanu utrzymania urządzeń melioracji wodnych szczegółowych.
2. Doprowadzenie do uchwalenia przez Walne Zgromadzenie Delegatów nowego statutu Spółki i przedłożenie go Starości Powiatu Sejneńskiego oraz dokonanie do katastru wodnego zgłoszeń wynikających z art. 167 ust. 2 i 3 Prawa wodnego.
3. Przedkładanie Starości Powiatu Sejneńskiemu uchwał organów Spółki z zachowaniem 7-dniowego terminu określonego w art. 179 ust. 1 Prawa wodnego.
4. Zapewnienie aktualności wykazu członków Spółki, o którym mowa w art. 166 ust. 2 Prawa wodnego.
5. Uporządkowanie spraw związanych z reprezentacją Spółki przez osoby prowadzące jej sprawy merytoryczne i księgowe.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Zarząd Spółki w terminie 30 od dnia otrzymania wystąpienia, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub o przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia przysługuje Zarządowi prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Białymstoku umotywowanych zastrzeżeń w sprawie oceny, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu. W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

DYREKTOR DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli
z up.

Barbara Chylińska
WICEDYREKTOR